

לו: "ברור לגמרי שמינהל המים לא ינצל ולא יתיר לנצל את תגליתך אלא בהסכמה אתך בלבד."

"אראפסר לחיות מזה" חברת מקורות שהמינהל בזמנו את דויד חיצין לפגישה עם אחד ממנהגוסיה, הכחישה את העניין כולו. אגשיה טענו שקיבלו, בזמנו, גלויה בעילום שם, שהכילה תלונה. לאחר שהזמינו את המתלונן, לא קיבלו מענה ושוב לא שמעו ממנו עוד.

בינתיים עבר ביורד תלונתו של חיצין שלבים רבים ושונים — כולל בדיקה אצל מבקר המדינה.

לא היה לי הכוח ולא הכסף להמשיך במאבק. היה מציעו לי שאתבע אותם לדין — אבל זה כבר אינו באפשרותי, אומר האיש.

בינתיים עבר דויד חיצין לעסוק בעניינים חדשים. הוא העלה הצעה בדבר התשלום מי ים. המצאתו אינה עוסקת בעצם ההתשלום, אלא בשאלת העברתם של המים המזוקקים למקומות שם הם דרושים.

מן ההכרה בו כשותף למפעל האגום נחל שקמה התיאוש כללי: "אני יודע שכאן בארץ אראפסר לחיות מדברים כאלה. אבל אילו לסתות היו מומינים אותי, להגיד לי תודה, לברך אותי על הצורה העומה! כל מה שזכיתי לו היה — התעלמות והתנכרות."

דרכי אדם

שעוריה ברבות

השעה היתה שש ושלושים בערב כשהרב המקומי של כפר יבנה, אברהם אבירחצירה, עשה את דרכו בסימטה האפלה המובילה מן המשרד לביתו. לפתע, נשמעו מאחוריו צעקות אשה: "איפה הרב, איפה?" צווחה עליה גנון (30). "אתה הרב, אתה?" המשיכה כש היא מטיחה בטרצופו סיטת נייר כפולתוף. "אתה לא תתן לי להתחתן, אתה?"

הרב המופתע לא חשב הרבה. בתנועת התגוננות אינסטינקטיבית סטר על לחיה והרחיקה מעליו בבקיעת רגל.

עליוה, שהיתה בחודשי הריונה האחרונים, תפסה את בטנה במקום הפגיעה. לא די שעשית אותי אומללה לכל החיים? אתה עוד מרביץ ליני? גוחה וקרסה תחתיה. אנשים שנועקו למקום העבירה לבית החולים — ואילו הרב עצמו גינש לתחנת המשטרה הקרובה. "האשה התקיפה אותי" התלונן בפני השוטר התורן.

הודעה בפומה. לא היתה זו הפגישה הראשונה בין עליזה לבין הרב אבירחצירה. עליוה, שהתגרשה מבעלה, התליטה להנשא לאחר מידידיו, קבלה עמירה (32), שוטר במסגרת רחובות. השניים פנו למשרד הרב גות ברחובות על מנת להרשם לנשואין. "בסדר גמור" אמר להם הרב מרדכי בן יצחק לאחר שבדק את תעודות הגירושין. "רשמנו אתכם לנשואין. עתה חסרות רק תעודות רחוקות מן הרב של כפר יבנה."

השניים פנו מיד לרב אבירחצירה, לשם קבלת האישור המבוקש. קודם עלי לערוך חקירה" ענה הלה.

השבועות חלפו והשניים נדחו בלך-ושוב. לבסוף קפעה סבלנותם. הם ביקשו מעורך הדין הרחובותי משה חזן שייצג אותם.

"מתרתיים תגשו ותקבלו את התעודות" אמר להם חזן, לאחר שיצא ממשרדו של הרב. הוא לא ידע כי בד בבד עם כתיבת תעודות הרחוקות כתב הרב אבירחצירה מיכתב לרבנות בו טען כי לתעודתו של עליזה אין תוקף — היות והיא הוצאה מידיו בלחץ איומים.

כעבור יומיים נסעו השניים לרחובות. "הנהגה התעודות" אמר קבלה לרב בן יצחק, "בתדוק אם הכל בסדר ותקבע לנו את החופה."

הרב בן יצחק פתח את התיק ועיין במיסי מכיס. "הכל בסדר" אמר, "מתרתיים בשעה 11 נסדר לכם את החופה."

החופה הוסרה. בשעה היעודה הופיעו קבלה ועליזה בלוחית המזומנים. תצטרכו לחכות קצת" הוסבר לחתן. "הרב הספרדי עדיין לא הגיע". מה זאת אומרת רב ספרדי? טען קבלה. "מה זה, יש שתי דתות? לא איכפת לי שרב אשכנזי יעשה את החופה."

לבסוף החל בטכס. רבה של רחובות, אלימלך ברשאו, החל קורא את הכתובה. "רגע אחד" אמר פיתאום, "יש פה טעות מהרב אבירחצירה, שאראפסר לערוך את

"הנער המאהב" מספר את גידסתו על יחסיו עם המורה

הצעתי לה נשואין!

נוסח המכתב שכתבה, כביכול, המורה לתלמידה, אשר בעלה טוען כי הגיע לידיו. אולם גם מכתב זה לא עזר לבעל להשיג את צו המניעה נגד אשתו, שיאסור עליה להפגש עם התלמיד בן ה-17. השופט יוסף לב, בפניו התבררה הפרשה, דחה את הבקשה. לנער עצמו אשר אליו כאילו הופנה מכתב זה, יש גירסה אחרת על מהות יחסיו הממושכים עם מורתו. סיפר הוא השבוע לכתבו של "העולם הזה":

נתונה במצב קשה. היא התחילה או בדיוק ללמד, ולא יכלה להסתדר עם הילדים. באתי אליה והצעתי לה לעזור. אני זוכר גם שבאחת ההודגנויות, כשהיתה מאוד מדוכאת ומיואשת, אמרתי לה: "לא גורא, לכל היותר, אני אשא אותך לאשה."

★ ★ ★

"נראה אם נתחתן"

ז התחלתי לבקר בביתה בקביעות. התקשרתי מאוד אל שני ילדיה והם התקשרו אלי. בהתחלה הייתי מביט אליהם כמו אל סתם שני ילדים קטנים, אבל עכשיו הם מצאו חן בעיני. שיחקתי איתם ושימשעתי אותם. עם הגדול הייתי משחק גם כדורגל. כדי לעזור למורה, הייתי לוקח אותם בבוקר למעון הילדים ומחזיר

מחר אני לא עובדת. הילדים לא יהיו בבית, כך שהירה עומדת לרשותנו... הטוב ביותר היה שחית בא אלי הכיתה בשעה שתיום כצהריים, אז חבת ישנה ויהיה לנו כל הערב לרשותנו כדי לקרוא, לשמוע תקליטים, ו... מה שאנחנו רוצים... אחרי כך היה לנו גם כל הלילה. בבוקר הייתי מביאה את הילדה אל המעון ואתה היית מחכה לי בבית והיה לנו גם כל היום בתנאים אידיאליים." זהו

חודש נובמבר 1955, עליתי ארצה מארצות-הברית. הייתי אז בן 12. זמן קצר קודם לכן בא ארצה אבי, שהוא מדען, כדי לחשב עבודה. אחרי זמן קצר באני לארץ גם אנחנו — אמה, אני ואחי. קיבלנו שיכון בקירבת מקום-עבודתו של אבי ושם אנחנו גרים עד היום.

כעיר מגור, בית-לחם שבמדינת פנסילבניה, למדתי בבית-ספר עממי. כשבאתי לארץ לא ידעתי מילה עברית. למרות שנת הלימודים כבר התחילה מזמן, נכנסתי לכתה וי בבית-ספר עממי ברחובות. אידיעת השפה העברית הכבידה עלי מאוד ובתחילה לא יכולתי להשתתף במספר שעורים.

פעם בשבוע היו לנו בתוכנית הלימודים שתי שעות מלאכה. היינו עובדים בחדרה-מלאכה על שלושה שולחנות-עץ ארוכים בעבודות קרטונאז. עשינו פנסקים, אלבומים, לוחות שחמת ועוד כל מיני דברים כאלה. המורה למלאכה היתה נ. היא התחילה אלי כמו אל כל התלמידים בכיתה, לא היה בינינו שום דבר מיוחד. קראתי באחד העתונים שכאילו בשיעורים אלה כתבתי למורה מכתבי אהבה במחברת והייתי קובע לה את מקום הפגישה שעה שהיא היתה עובדת בין השולחנות. זאת שעות. בשעור מלאכה לא היו בכלל מחברות והמורה לא יכלה לעבור בין השולחנות.

משעורי-האנגלית בכיתה הייתי משוחרר. פעם, כשיצאתי לחצר בשעור לאנגלית, פגשתי את המורה למלאכה. התחלנו לשוחח. היא שאלה אותי מה אני עושה בחוץ. סיפרתי לה כי אני משתעמם ברוב השעורים, מכיחן שאיני מבין כל מה שמדברים והיא הביעה את נכונותה לעזור לי להכין את שעורי.

קיבלתי את ההזמנה ומאו התחלתי לבקר בדירת-המורה. השעורים, שהייתי מקבל ממנה, לא היו שעורים רגילים תמורת תשלום; מפעם לפעם היא הייתה עוזרת לי בהתנדבות. הכרתי גם את בעלה של המורה והתידדתי איתו. היינו יוצאים יחד לבלות. פעם, אני זוכר, גם הלכתי עם בעלה של המורה לבית גורדון, לשמוע הרצאה על ירח מלאכותי.

כמה זה נמשך חצי-שנה — יעד תום שנת הלימודים. כשעליתי כיתה, לא לימדה אותי המורה למלאכה ונפגשנו רק לעיתים רחוקות. בהתחלה היא ניסתה ללמד את אמה שלי עברית. אולם כאשר אמה הביעה את רצונה לשלם לה עבור שעוריה, היא סירבה. אני קנתה לה במתנה מישקל והשיעורים נפסקו.

כמשך השנתיים הבאות נפגשנו לעיתים רחוקות. פעם בכמה חודשים. המורה היתה מומינה אותנו לבקר בביתם ואילו אני הייתי מזמין אותה לשמוע תקליטים אצלנו. אבל זה היה הכל.

★ ★ ★

שעורי-בית למורה

כשפיתתי את לימודי בבית-הספר העממי, עברתי ללמוד בבית ספר תיכון מיקצועי. ואז, באותו זמן, קרה מיקרה, והיחסיים הידיוותיים ביני לבין המורה נקשרו מחדש. נפגשנו באופן מקרי בספרייה של מכון הייצמן. המורה התכוננה או לבחינות-בגרות באנגלית ואני רציתי לגמול לה על עזרתה. התחלתי לעזור לה כשעורי-בית באנגלית.

כנראה שהיחסיים האלה לא מצאו חן בעיני בעלה. יום אחד ישבתי בכיתה בבית-הספר המיקצועי ויחד עם כל התלמידים עניתי על שאלות המיבחן בהיסטוריה. לפתע נפתחה הדלת ובפתח ניצב בעלה של המורה. הוא היה נרגש מאוד. הוא אמר למורה שהוא רוצה לשוחח איתי. יצאתי אליו התוצה למיסדרון ואז הוא התנפל עלי והתחיל להכותני מכות-ירצח. לשמע הצעקות, יצאו המורים והתלמידים התוצה והפרידו בינינו. הבעל של המורה נלקח למשטרה ואז חזרתי למלא את המיבחן בהיסטוריה. לא הספקתי לגמול אותו, ובגלל העסק הזה קיבלתי ציון כימעט טוב במקום כימעט טוב מאוד.

למחרת שמעתי שהבעל של המורה נלקח למוסד של חולירגפס. רציתי לדעת מה העניינים, והלכתי לבקר את המורה בביתה. היא היתה מאוד שבורה. היא סיפרה לי על כל היחסים בינה לבין בעלה, ועל כך שהם הגישו בקשה להתגרש. ראיתי שהיא מאוד מיסכנה והחלטתי לעזור לה.

באחד הימים, כשבמיקרה הייתי בביתה, ניכנס בעלה לדירה. הוא מצא אותי שם וראה את המעיל שלי תלוי על הקיר ואת הספרים שלי על השולחן והתקיף אותי ואת המורה. אני רצתי להזעיק את המשטרה, שאסרה אותה. אבל אחרי זה הזהירו אותי השוטרים שאעזוב את רחובות — כי הבעל הבטיח לנקום בי בהודגנות אחרת. למרות זאת, המסכתי לבקר את המורה. לא יכולתי לעזוב אותה במצוקתה. היא קרעה ממך תחת נטל העבודה, עם הילדים והפרנסה. ההורים שמעו איתו זמן. אפי כל מיני אנשים, סיפורים עלינו ואמרו לנו שאנחנו צריכים להסתיק להיפגש כי מדברים עלינו יותר מדי.

באותה תקופה, נסע אבי לארצות-הברית והוחלט שגם אני אסע לחודשיים וחצי של חופשת הקיץ. נסעתי וחזרתי עם אבי באותו יום, אם כי כל אחד מאיתנו חזר במטוס אחר. תיכף שחזרתי, שמעתי שידירת המשפחה, המורה למלאכה,

גבור הפרשה

זהו צילומו של הנער, שתואר עליידי בעלה של המורה כ"ילד", כשהוא עומד בגבו אל הצלמה, ליד כתב העולם הזה. למרות היותו בן 17, הוא נראה מיושב בדעתו, למעלה מחמקובל אצל בני-גילו.

אותם משם. הייתי גם יוצא איתם לטייל ברחובות. כשהילדים היו חולים, נשארתי לשמור עליהם בבית. לא תמיד המורה היתה יכולה לעשות קניות, ואז הייתי אני עושה זאת בשבילה. את לימודי בבית-הספר התיכון הפסקתי. עשיתי בחינות מוקדמות לבחינות בגרות חיצוניות, ועכשיו אני מתכוון לבחינות הסופיות. חורי ידעו על היחסים שלי עם המורה. אבי לא התנגד. הוא אמר שאני יכול לבחור את דרכי בעצמי. אולם אמי התנגדה מאוד לקשרים אלה.

ואז, פיתאום, בא הפירסום הזה בעתונים על המשפט שהגיש בעלה של המורה. כשאבי שמע על כך, הוא מיתר לקחת לנו עורך-דין. אני רק לא מבין מה הבקשה הזאת של הבעל לאסור עלינו להיפגש ביחד. הוא אומר שזה משפיע רע על הילדים. מה הם רוצים מהחיים שלנו? אם אנחנו מראים, מה זה שייך לילדים? אם כך, שיוציאו צו מניעה שלא אתראה עם הילדים, אבל מה זה שייך למורה?

כל העניין הזה אינו נוגע לבית-המשפט. ברבות יש בקשה של המורה ובעלה לבטל, והרבנות צריכה לברר את זה. מה היה הלאה — אינני יודע. זה תלוי בתוצאות המשפטים, ואז נראה אם נתחתן או לא.